

PROCES KATEŘINY Z KOMÁROVA

Jindřich FRANCEK

Na počátku třicátých let 16. století vyvolala značný zájem české veřejnosti aféra Kateřiny z Komárova. Základním pramenem jejího poznání jsou úřední knihy komorního soudu. Dochovaly se ovšem jen některé knihy půhonů a svědomí (svědectví), takže nemůžeme sledovat vývoj procesu krok za krokem.¹⁾ Soudobý kronikář zaznamenal příběh Kateřiny z Komárova na zadní desce tzv. Budyšínského rukopisu Starých letopisů českých.²⁾ Drobnou zmínku obsahují také Paměti Mikuláše Dačického z Heslova.³⁾ Literatura k případu této šlechtičny je poměrně skrovná. Stručně o něm pojednali F. X. Beneš,⁴⁾ V. V. Tomek,⁵⁾ F. K. Rosůlek,⁶⁾ J. Janáček,⁷⁾ J. Kotyk a G. Kadlec,⁸⁾ O. Vinař,⁹⁾ P. Vorel,¹⁰⁾ H. Vobrátilková a autor tohoto článku.¹¹⁾

1) Knihy komorního soudu (KS) jsou uloženy ve Státním ústředním archivu (SÚA) Praha. Sedm půhonů k procesu Kateřiny z Komárova z let 1532-1533 publikoval A. J. Vrtátka: Prameny k životopisu kněze Václava Hájka z Libočan, ČČM 38, 1864, s. 103-105. V roce 1534 byl s komorním soudem sloučen soud nejvyšších hejtmanů. Tito úředníci zastupovali panovníka v době jeho nepřítomnosti v zemi a vykonávali vymezenou soudní pravomoc (zemský mír, veřejný pořádek). Jejich knihy se staly součástí fondu Komorní soud. O vývoji této instituce máme v současné době k dispozici skvělou práci P. Kreuze: Postavení a působnost komorního soudu v soustavě českého zemského trestního soudnictví doby předbělhorské v letech 1526-1547, Praha 2000.

2) Tento zápis vydal K. J. Erben (ed.): Staré památky české II. Paní Kateřina Bechyňová, Lumír 6, 1856, s. 16.

3) Paměti Mikuláše Dačického z Heslova I., ed. A. Rezek, Praha 1878, s. 68.

4) Památky archeologické a místopisné 10, 1878, Staré věže hradu Pražského, s. 87-91.

5) Tomek, V. V.: Dějepis města Prahy 11, Praha 1897, s. 140.

6) Rosůlek, F. K.: Pardubicko - Přeloučsko - Holicko. III. Místopis, Pardubice 1909-1926, s. 453.

7) Janáček, J.: České dějiny. Doba předbělhorská 1526-1547 I/1, Praha 1968, s. 182.

8) Kotyk, J.: Vojtěch z Pernštejna (1479-1534), ZKPP 12, 1977, s. 162-165; Kadlec, G. - Kotyk, J.: Pernštejnové, Heraldika a genealogie 23, 1990, s. 191.

9) Vinař, O.: Vojtěch z Pernštejna a na Pardubicích, ZKPP 27, 1992, s. 14-15.

10) Vorel, P.: Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy, Praha 1999, s. 152.

11) Vobrátilková, H.: Václav Hájek z Libočan, Praha, FF UK - seminární práce, obor archivnictví (výběrový seminář „kulturní dějiny 16.-17. století“) 1999;

Kateřina z Komárova se stala manželkou Jana Bechyně z Lažan a žila s ním na tvrzi Pičíně nedaleko Příbrami. Rodové sídlo zdědil po svém otci Oldřichovi (+ 1515) a rozšířil je renesanční přístavbou.¹²⁾ Jan Bechyně byl v letech 1529-1538 karlštejnským purkrabím¹³⁾ a od poloviny května 1538 až do své smrti v roce 1547 zastával úřad nejvyššího písaře.¹⁴⁾

Paní Kateřina k sobě obrátila pozornost tím, že brutálně trestala neposlušnost a promiskuitu svých poddaných, zejména děveček. Na pováženou byl fakt, že některé z nich tyto "výchovné lekce" nepřežily. Kronikář Starých letopisů českých píše, že byla odsouzena "... hrdla pro rozličné mordy, kteréž činila nad svú čeledí, děvečkami i některými mužského pohlaví, kteréž jest rozličně mordovala, řezala nožem hustě těla jich, koží odírala, solila, drala v ochlemy a jinak rozličně a prve neslýchaně je mučila. A zmordovala jich tak, jakž se sama seznala, čtrnácte osob; a někteří se z toho vyhojili, že ještě dnes šrámové tí na jich tělech zuostali".¹⁵⁾ Dále pak autor zdůvodňuje účel svého zápisu: "A proto a z té příčiny jsem toto sepsání pro budoucí paměť učinil a není k pravdě nepodobné, neb o nešlechetnosti a ukrutnosti jednoho člověka a zvláště ženy od počátku světa žádný člověk neslýchal, jaká jest tato žena byla. A kdyby se mělo všecko vypsati, co jest činila a kterak se jest mučila a katovala s lidmi svými poddanými a služebními i s dětmi svými, žádný by jinak nevěřil, než že jest v ní čert musel býti a že jest čert ty muky, kterýmiž v pekle duše mučí, skrze ni musil to puosobiti".¹⁶⁾

Vraťme se však na sklonek dvacátých let. Když se stal Jan Bechyně purkrabím na Karlštejně za rytířský stav, již tam působil jako děkan Václav Hájek z Libočan. Tento kněz, známý permanentní sudič, proslul později jako autor významné kroniky českých dějin.¹⁷⁾ Mezi oběma muži brzy vzniklo napětí, které neuměli řešit jinak než soudní cestou. Již v prosinci 1529 stanoví nejvyšší

Francek, J.: Zločina a sex v českých dějinách. Manželské spory a sexuální kriminalita v raném novověku, Praha 2000, s. 133-135.

12) Hrad, zámek a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku IV. Západní Čechy, Praha 1985, s. 254-255.

13) Palacký, F.: Přehled současný nejvyšších důstojníků a úředníků, Dílo Františka Palackého I., ed. J. Charvát, Praha 1941, s. 378.

14) Tamtéž, s. 367.

15) Erben, K. J. (ed.): Staré památky české II., s. 16.

16) Tamtéž.

17) Literaturu o Václavu Hájkovi z Libočan, jež se věnuje převážně jeho dílu, shrnul J. Kolár v Lexikonu české literatury. Osobnosti, díla, instituce II/1, Praha 1993, s. 33-35. Z nejnovějších prací připomeňme zejména publikaci Z. Beneše, Historický text a historická skutečnost. Studie o principech českého humanistického dějepisectví, Praha 1993.

hejtmané Zdeněk Lev z Rožmitálu a Radslav Beřkovský oběma stranám termín jednání o blíže neznámém sporu.¹⁸⁾

Počátkem třicátých let se Václav Hájek z Libočan dozvěděl o incidentech Kateřiny z Komárova a tuto informaci se snažil využít ve svůj prospěch. Paní Kateřina reagovala poněkud zbrkle obžalobou děkana pro “dosti potupná a lehká slova”, zpochybnila jeho svědky a nevzala v úvahu Hájkovu radu, aby “... paní Kateřina toho tak nechala a že jest o ní Kateřině on nic nemluvil, než to toliko, co jest vuobec o ní mluveno a poněvadž se k tomu sama nutí a jej děkana k tomu má, že on jej pokazovati bude, což bude moci...”¹⁹⁾ Nejvyšší hejtmané odložili 7. března 1532 tuto při na krále.²⁰⁾ Všichni Hájkovi svědci se ovšem nedostavili. Tak třeba 16. března obeslal Zikmunda Staška z propadení pokuty, protože měl poskytnout “... svědomí proti Kateřině z Komárova, purkrabině karlstějské. Ale on že jest toho na týž den neučinil a svědomí jemu nedal, kteréhož nemálo jest potřeboval”.²¹⁾ Nejvyšší hejtmané nebyli schopni spor mezi Kateřinou z Komárova, jejím manželem a děkanem Hájkem ukončit, proto využili Bechyňova návrhu a Ferdinandu I. napsali, že by snad bylo vhodné, aby “... týž děkan byl z toho sňat a na hradě Pražském aby jemu byl oltář dán a prebenda kanovnická a aby tu kazatelem býti mohl”.²²⁾ S tím ovšem panovník nesouhlasil, neboť 14. prosince 1532 napsal: “... poněvadž toho nemůžete na konci postaviti, jest vuole naše, abyste toho do šťastného našeho příjezdu do království Českého odložili; než abychom my již jmenovaného děkana prve, nežli by ta rozepře na konci postavena byla, z děkanství sníti měli, toho pro mnohé slušné a hodné příčiny nám se na tento čas učiniti nezdá. Avšak vy zatím tu věc, pokudž nejlépe rozuměti budete moci, tak opatříte, aby služba boží na Karlštajně, nemuož-li skrze děkana, ale skrze jiného se dála, ke cti a chvále Pánu Bohu puosobila až do dalšího našeho v tom opatření”.²³⁾

Rozpory mezi purkrabím a děkanem se v roce 1533 zostřily. Dne 22. ledna nejvyšší hejtmané píše Janu Bechyňovi, že si Hájek stěžuje na záměrné

18) SÚA, f. KS, inv.č. 253 - registra zelená: obsílky na dlouhé i na krátké roky a na správu před soud hejtmanský 1529-1534, fol. 165r,v.

19) Tamtéž, inv.č. 152 - registra černá hejtmanská 1528-1534, fol. 120r.

20) Tamtéž. Zápis je mřežován, doplňují jej dvě marginální poznámky. V první (soudobé) je děkan vyzván k osobnímu postavení svědků; v druhé (pozdější, zřejmě z roku 1534) čteme, že tuto při ukončil panovník.

21) Tamtéž, inv.č. 253, fol. 63r.

22) Tamtéž, f. Registra, inv.č. 169 (rkp 2447) - kopiář poselacích českých listů Ferdinanda I., č. 209, s. 248-249.

23) Tamtéž.

zadržování desátků a nemožnost zaplatit smlouvenou částku kaplanovi: “A protož vás žádáme a se přimlouváme, že jemu ty ospy a což mu tu spravedlivě by náleželo, vydati rozkážete, aby i tomu kaplanu mohl, což jest s ním smluvil, dosti učiniti”. Po dokončení tohoto dopisu se k nejvyšším hejtmanům dostavil onen kaplan, aby je informoval o neúnosné situaci na Karlštejně: “... dal jest zprávu, že mše svatě slouží často a že snad v několika nedělích neobmeškal, než jedínú, že jest nesloužil. A také sobě i něco stěžuje, že by se jemu dalo proti jeho mysli etc. I pane purkrabě, příteli náš milý! Poněvadž král Jeho Milost ráčí brzy zde bajti, za to vás žádáme, že tomu již na tento čas dáte pokoj až do Jeho Milosti příjezdu. A knězi jest povědino, aby on, k čemu jest zednán, také tomu dosti činil, jakž jeho povinnost ukazuje. A co se děkana dotýče, za to ještě žádáme, že jemu těch poplatků zdržovati nebudete, než kdož mu jsou povinni, spravedlivě to aby jemu vyplnili”.²⁴⁾ Jan Bechyň odpověděl, že rozkázal dlužníkům vyrovnat se s děkanem. Ten však usvědčil purkrabiho ze lži. Z toho důvodu hejtmané opět píší Bechyňovi 11. února a žádají zjednání nápravy. Jejich dopis končí slovy: “Avšak té jsme naděje, že to k naší přimluvě učiníte, aby toho potřebí nebylo a my abychom více od téhož děkana o to starání nebyli.”²⁵⁾

Pokračoval také proces Kateřiny z Komárova, která se v jeho průběhu zvolna měnila v obžalovanou. Dne 6. února 1533 pohnal děkan Hájek k svědomí Bořivoje z Rabštejna v Svatém poli, o jeho svědectví však nevíme nic bližšího.²⁶⁾ Druhého prosince pohnal Mikuláše Bechyňi z Lažan, aby postavil Mandalenu z Libčic.²⁷⁾ Další půhon směřoval k Janu Bechyňovi, který měl postavit “... Linharta z Bukové, kterýž nyní jest vrátným na Pičíně, Markétu, dceru téhož Linharta, která nyní slouží na Pičíně, jako ji hojí Smajkal, Martu, dceru Štefanovu z Koteňcic, která též slouží u paní na Pičíně a Annu neb Aničku, příjímí Puklici, sestru Robotovu, která též slouží na Pičíně, proti Kateřině z Komárova k svědomí”.²⁸⁾ Dne 29. prosince píší nejvyšší hejtmané Janu Bechyňovi z Lažan, že král “... ráčil jest nám poručiti vám oznámiti, co jse při těch dotýče, jedné, kterúž vy máte s knězem Václavem Hájkem, děkanem karlstajnským, a druhé, kterúž týž

24) Tamtéž, f. KS, inv.č.- 255 - registra listů poselacích nejvyšších hejtmanů království Českého 1533-1534, fol. 70r,v.

25) Tamtéž, fol. 72r.

26) Tamtéž, inv.č. 27 - registra půhonů k svědomí 1532-1534 a registra svědomí bílá 1544-1546, fol. 8v.

27) Tamtéž, fol. 29r.

28) Tamtéž, fol. 29v.

děkan má s Kateřinú, manželkú vaší, abychom to na místě postavili a konec o to učinili”.²⁹⁾ Z toho důvodu stanoví termín jednání na 7. ledna 1534.

Pátého ledna 1534 svědčily tři děvečky (Anna, dcera Šimona z Bukové, Marta, dcera Štefanova z Kotenčic a Markéta, dcera Linhartova z Bukové), které shodně tvrdily, že Kateřina z Komárova je dobrá a laskavá paní a že o ní vlastně nemohou říci nic špatného. Zajímavé je, že Linhart, otec jedné z nich, nebojácně prohlásil: “Toho sem svědom, že dvě děvečky snesli doluov, že zemřely v dole, ale nevím, jakú příčinou, že hodiny nebyla jedna v dole, že zemřela. Mne kázala pak synu bítí, i bil mne. A kdyby mne více bil, snad by mne, starce, také ubil. A pán snad o tom nic neví.”³⁰⁾

Ve středu 7. ledna došlo na Václava Bechyně z Lažan, bratra karlštejnského purkrabího. Václav Hájek z Libočan po něm žádal příznání, že jeho švagrová “... děvečku nějakú zabila a ta děvečka záchodem dolův letěla”.³¹⁾ Ten však doznal, že o vraždách děveček neví: “A kdež žádá také, abych se k tomu přiznal, že bych před některými dobrými lidmi mluvil, že táž paní Kateřina několik děveček zabila. I tomu já odpírám, abych to tak mluvíti měl, než že jsem o ní to slyšal, že bych[!] to někde někdo mluvil, a tak, mluvil-li jsem, mluvil sem řeč slyšanú.”³²⁾ Podobně vypovídal také Frydrych Bechyně z Lažan.³³⁾

Závažné svědectví přinesl pražský kožešník Prokop Papež: “Toho sem svědom, že paní Kateřina z Komárova zabila sestru mú Kateřinu Právoovic z Dušníků a druhou zabila z Pičina, kovářčinu dceru, říkali jí Dorota. A když jí, tu Dorotu, velmi ubila a když její mateře doma nebylo, že byla v Příbrami na trhu ten den, i poslala jí tam domů k mateři a ona potom nebyla hodiny živá, až umřela. A tu Kateřinu, když jí zabíjela, pověsila jí přes bidlo a moždíř k hlavě přivázala.”³⁴⁾

Dvanáctého ledna stál před soudem Duchek Smajkal z Líhy. Vyznal, že se ptal Jana Kotyzy, který přísahal, že mu paní Kateřina zabila otce, sestru a tetu, zdali to skutečně viděl. Kotyza odpověděl, že to sám neviděl a dodal, že jej k takové přísaze navedl pan Bořek z Rabštejna. Obsahově stejné svědectví podal i Petr Holík z vojtěchovského mlýna.³⁵⁾ K těmto výrokům

29) Tamtéž, inv.č. 255, fol. 105r.

30) Tamtéž, inv.č. 93 - registra svědomí žlutá 1533-1535, fol. 99v.

31) Tamtéž, fol. 102v.

32) Tamtéž.

33) Tamtéž.

34) Tamtéž.

35) Tamtéž, fol. 104v.

se později (15. ledna) připojil i Jan Kůrka z Korkyně a na Suchém dole: “Když sem se shledal s tím Janem, řekl sem mu: Cos tam mluvil mezi sedláky, že jsi svědčil na Hradě? A on mi zase pověděl, že mne na to navedl pan Bořek z Svatého pole a kázal mi svědčiti, že mi zabila otce paní Bechyňová a tetu a sestru. Ale toho sem já neviděl.”³⁶⁾

Definitivní zvrát procesu Kateřiny z Komárova zaznamenáváme 15. a 16. ledna. Několik svědků, závislých na pičínské vrchnosti, vypovídalo znovu ve prospěch paní Kateřiny. Jistý Jiřík a Petr Peták z Pičina mluvili o nemoci a následném úmrtí Havla Ryby, jehož dcera Uršila svévolně opustila panství.³⁷⁾ Anna, dcera Martinova a Anna, dcera Tesařova, obě rovněž z Pičina, uvedly o Hedvice, že zemřela na mor, právě tak jako Káča Matějková.³⁸⁾ Voršila z Pičina dosvědčila, že dcery jejího bratra Matouše, Markéta a Anna, byly také jen nemocné, ale vyléčily se. Neshledala na nich žádné známky násilí.³⁹⁾ Švábovic Marta z Pičina vypověděla: “Nestalo se za mne žádné děvečce, co sem já tu sedm let, neumřela za mne žádná děvečka.”⁴⁰⁾ Anička, dcera Šimonova z Bukové, doznala, že Alžběta Kadeřávková zemřela na mor v době šestinedělí paní Kateřiny. Také Krávova dcera Kačka prý zemřela na nemoc a Anička “... žádného bití na ní neznala ani neviděla”.⁴¹⁾

Zásadní význam však měla další svědectví. Blažek ze Svatého pole vyznal: “Některý čas Duchek z Líhy, když přišel od přísahy, přišel k mému pánu [Bořkovi z Rabštejna], i řekl mu muoj pán: Kterakž je Duchku? Zle, milý pane. Byl sem tam u svého pána, poslal po mne. Kterak sem svědčil? Zle, milý pane. Nechal sem tam kus duše. Třebas, zvyjebený chlape všecku, všakť sem, řekl, aby pravdu pověděl. A tehda mi řekl muoj pán takto: Kterakž to bude, milý Duchku, žes pravdy nepověděl? Milý pane Bořku, kterak sem měl dělati, ona mne pro Pána Buoha prosila, abych na ni o těch mordech nepravil. A jest tak, že je ona zamordovala Hedviku, přítelnicí mů.”⁴²⁾

Následujícího dne se ve svém svědectví vrátila k uvedené Hedvice Manda Vaňková z Libčic: “Toho sem svědoma, že jsme bili, paní tu byla s námi, kázala nás bít pannu Hedviku, pak ubivše ji, potom ji snesli doluov,

36) Tamtéž, fol. 103v.

37) Tamtéž, fol. 105r,v.

38) Tamtéž.

39) Tamtéž.

40) Tamtéž.

41) Tamtéž.

42) Tamtéž, fol. 106r.

kázala ji doluov sněsti, potom umřela v dole. Vo družé[!], že sem tu byla, o nějaké Kačce a odtud že sme ji snesli, že je umřela, že sme ji zabili nahoře. Než pán o tom nic neví.⁴³⁾

Tolik svědectví. Je jistě škoda, že se nedochoval výslech paní Kateřiny z Komárova ani její rozsudek. Nepochybné je, že tato žena byla odsouzena královským rozhodnutím prostřednictvím komorního soudu k trestu smrti hladem, a to koncem ledna 1534. Dodejme, že předsedou tohoto soudu byl nejvyšší hofmistr Vojtěch z Pernštejna. Kronikář Starých letopisů českých uvádí jako datum rozsudku 23. leden⁴⁴⁾ a Mikuláš Dačický z Heslova 30. leden.⁴⁵⁾ Tohoto dne se pak přidržel i V. V. Tomek.⁴⁶⁾ Paní Kateřina byla uvězněna 27. února ve věži Mihulce na Pražském hradě, kde prožila své poslední dny. Zemřela v polovině března a pohřbena byla na Karlově.⁴⁷⁾

Vojtěch z Pernštejna zemřel po dvou dnech, 17. března. I když se vědělo, že není zcela zdrav, přesto byl jeho skon neočekávaný a zavdal podnět k různým úvahám. Starý letopisec viděl přímou souvislost s procesem Kateřiny z Komárova: “A já jinak nevěřím, než že ten lítý jed té ženy a ta přílišná ukrutnost vyprajštila se jest tak, že nebylo na tom dosti, co jest jich prve zmordovala, aby měla také sama svým hrdlem to zaplatiti a umřúci sama jiných nemordovati; ale že tím jedem lítým ukrutenství svého nakazila jest a o život připravila toho ctného pána, kterajž jest toho soudu a té pře po králi nejvyšší soudce byl. Neb jakž jest hrdla odsouzena a do vězení vsazena, hned brzo potom se roznemohl, a po tom hádám, že jest ona byla příčina jeho té nemoci i smrti. Neb což jest ona prve jiným činila a což jest sama také v tom vězení trpěla a nesla, toho jest všeho týž pan Vojtěch pro ni okusil, item řezání masa a kože dření, nespaní, hlad, žízeň a rozličné muky (neb ona některé studenú vodú zřežíc slévala a některé varem, máslem vrúciím páčila) tu jest pán trpěl za to k jiné své nemoci tu nemoc, ježto zimnice slove, totiž načas horko, načas zimu. A tak že jest soudce její byl, musil toho všeho spolu s ní i s těmi, ktož co od ní trpěli, okusiti a naposledy i s ní umříti. A pro velikú nepravost její, té ženy, že umírajíc nemohla jest sama umříti, aby s sebu nepotáhla někoho, nemohla-li jest kolika osob, což by jich byla, živa jsúci, kdyby byla v toto osidlo neupadla, o hrdla připravila, s sebu pojíti, i podmanila toho jednoho, ježto dobře za ty za všechny mohl

43) Tamtéž, fol. 106r,v.

44) Erben, K. V.(ed.): Staré památky české II., s. 16.

45) Paměti Mikuláše Dačického z Heslova, s. 68.

46) Tomek, V. V.: Dějepis města Prahy 11, s. 140.

47) Tamtéž.

se hoditi moudrostí, rozumem, urozením, slávú a bohatstvím, neb zdálo se jí za dosti, když se nad tím jediným pomstí, tak jako kdyby živa jsúcí sto lidí zmordovala prostých. Neb kdyby ona živa byla dlúho a měla v tom svobodu, byla by jich zmordovala, což by najvíc mohla a ještě by se tím nenasytila, dokudž by, jedno kterého člověka živého, viděla; neb jest toho ten rozum, že jest se ona v krvi lidské najvíce kochala a z trápení a mučení lidského nějaké potěšení a radost měla a z smrti cizí její život zdál se ruosti.”⁴⁸⁾

A co Václav Hájek z Libočan? Právo mu dalo za pravdu, vražednice byla spravedlivě potrestána a Pičínští si konečně vydechli. Hájek však přece jen přišel o karlštejnské děkanství, o což se Jan Bechyň z Lažan již delší čas snažil. Několikaleté spory obou mužů vyvrcholily 30. dubna 1534 před komorním soudem. Václav Hájek dal totiž bez vědomí tehdejšího karlštejnského purkrabího Jana ze Šternberka přinést do kaple žebřík, údajně k setření prachu ze stěn a z maleb. Navíc se zjistilo, že je tam nově vylámaná díra a že děkan vzal z kaple svévolně zvonec. Vzhledem k tomu, že na Karlštejně byla uložena královská koruna, další klenoty a privilegia, považoval komorní soud Bechyňovo vznesení na krále za oprávněné a rozhodl takto: “I pro takovou věc Jeho Královská Milost to děkanství od téhož kněze Václava bráti a jinou osobou duchovní též děkanství opatřiti ráčí. Avšak což týž kněz Václav tu svého ještě má sobě náležitého, buď na zámku aneb v domě, má to jemu bez překážky vydáno býti.”⁴⁹⁾ Poněvadž Hájek porušil i domácí vězení, které mu nařídil karlštejnský purkrabí, měl jeho přestupek řešit administrátor pražského arcibiskupství a kapitula. Tento spor byl epilogem procesu Kateřiny z Komárova.

48) Erben, K. J.(ed.): Staré památky české II., s. 16.

49) SÚA, f. KS, inv.č. 153 - registra královská Lvová vejpovědi soudu komorního 1532-1551, fol. 106v-107v.